

Anonymiseret version

Oversættelse

C-645/20 - 1

Sag C-645/20

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

1. december 2020

Forelæggende ret:

Cour de cassation (Frankrig)

Afgørelse af:

18. november 2020

Appellanter:

VA

ZA

Appelindstævnte:

TP

[Udelades]

Dom afsagt af COUR DE CASSATION, PREMIÈRE CHAMBRE CIVILE
(kassationsdomstol, første afdeling for civile sager)

den 18. november 2020

1. VA [udelades] [personlige oplysninger]

2. ZA [udelades] [personlige oplysninger]

har iværksat appel nr. Y 19-15 438 til prøvelse af dom afsagt den 21. februar 2019 af cour d'appel de Versailles (appeldomstol i Versailles, Frankrig), (fjortende afdeling), i en tvist mellem appellanterne og TP [udelades] [personlige oplysninger], der er indstævnt i kassationsappellen.

Til støtte for deres appel har appellanterne gjort et enkelt kassationsanbringende gældende, der er vedlagt nærværende dom som bilag.

[Udelades]

[udelades] [**org. s. 2**] [udelades]

[udelades]

[processuelle overvejelser og overvejelser vedrørende sammensætningen af dommerkollegiet]

Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

- 1 Ifølge den anfægtede appellerede dom [udelades] afgik XA, der var fransk statsborger, ved døden i Frankrig og efterlod sig som arvinger sin ægtefælle, TP, og sine tre børn fra et tidligere ægteskab, YA, ZA og VA (arvingerne A).
- 2 Arvingerne A har for præsidenten for en tribunal de grande instance (ret i første instans) fremsat en begæring om foreløbige forholdsregler med henblik på udpegelse af en bobestyrer, idet de påberåbte sig de franske retters kompetence på baggrund af artikel 4 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, idet de gjorde gældende, at XA på tidspunktet for sin død havde sædvanligt opholdssted i Frankrig.
- 3 Da YA er afgået ved døden, har dennes bror og søster angivet også at handle som arveberettigede efter denne.

Prøvelse af anbringendet

Anbringendets første tre led, jf. bilaget

- 4 I henhold til artikel 1014, andet afsnit, i code de procédure civile (den civile retsplejelov) er det ufornuddent at træffe en særligt begrundet afgørelse vedrørende disse klagepunkter, der ikke åbenlyst kan medføre ophævelse af dommen.

Anbringendets fjerde led

Anbringendets indhold

- 5 Arvingerne A har anfægtet dommen for så vidt som den fastslår, at de franske retter ikke er kompetente til at træffe afgørelse vedrørende hele arven efter XA og anmodningen om udpegelse af en bobestyrer [**org. s. 3**] til trods for »at når afdøde

på dødstidspunktet ikke havde sædvanligt opholdssted i en medlemsstat, er retterne i den medlemsstat, hvor aktiver i boet befinder sig, på subsidiært grundlag alligevel kompetente til at træffe afgørelse for hele arven for så vidt som den afdøde på dødstidspunktet var statsborger i denne medlemsstat, at disse bestemmelser, der er fastsat i forordning nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, er ufravigelige, og retterne skal af ex officio påse overholdelsen heraf, at det i den foreliggende sag er ubestridt, at XA havde fransk statsborgerskab, og at han ejede aktiver, der befandt sig i Frankrig, således at appeldomstolen burde have undersøgt sin subsidiære kompetence, og [endelig] at appeldomstolen ved at undlade dette har tilsidesat artikel 10 i forordning nr. 650/2012 af 4. juli 2012.«

Svar fra Cour de cassation (appeldomstol)

- 6 I henhold til artikel 10, [stk. 1, litra a)], i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis, som Det Forenede Kongerige ikke har tiltrådt, er retterne i en medlemsstat, hvor aktiver i boet befinder sig, når den afdøde på dødstidspunktet ikke havde sit sædvanlige opholdssted i denne medlemsstat, alligevel kompetente til at træffe afgørelse om hele arven, for så vidt som den afdøde var statsborger i denne medlemsstat på dødstidspunktet.
- 7 Arvingerne A har ikke påberåbt sig denne bestemmelse for cour d'appel de Versailles (appeldomstolen i Versailles), der, efter at have vurderet, at den afdøde havde sædvanligt opholdssted i Det Forenede Kongerige, i overensstemmelse med forordningens artikel 4 fastslog, at de franske retter hverken havde kompetence til at træffe afgørelse vedrørende arven efter afdøde eller til at udpege en bobestyrer.
- 8 Det skal således afgøres, om cour d'appel (appeldomstolen), som fastslog at XA havde fransk statsborgerskab og besad aktiver i Frankrig, var forpligtet til ex officio at påse sin subsidiære kompetence fastsat i forordningens artikel 10.
- 9 Selv om forordningens artikel 15 bestemmer, at hvis der ved en ret i en medlemsstat anlægges en arvesag, som den pågældende ret ikke har kompetence til at påkende i medfør af denne forordning, skal retten af egen drift erklære sig inkompetent, præciseres det ikke, om det tilkommer denne ret indledningsvis at prøve, hvorvidt betingelserne er opfyldt for ikke blot den generelle kompetence (artikel 4), men ligeledes for den subsidiære kompetence (artikel 10 og 11) [org. s. 4]. Det præciseres ikke i forordningen, om den subsidiære kompetence er fakultativ.
- 10 Det skal anføres, at det taler for en forpligtelse for dommeren til ex officio at prøve sin kompetence i medfør af artikel 10, når den afdøde på tidspunktet for

dødsfaldet ikke havde sit sædvanlige opholdssted i en medlemsstat, at forordning (EU) nr. 650/2012 etablerer en overordnet fremgangsmåde til løsning af alle internationale værnetingskonflikter, som opstår i sager, der forelægges medlemsstaternes dommere i arveretlige tvister, og som træder i stedet for de fremgangsmåder, dommerne anvendte indtil da. Forordningen indebærer en fremgangsmåde til løsning af værnetingskonflikter, som medlemsstaternes dommere skal anvende ex officio, når tvisten omfattes af lovtekstens materielle anvendelsesområde. Den subsidiære kompetence i forordningens artikel 10 har imidlertid til formål at fastsætte de kriterier for kompetence, som finder anvendelse i en situation, hvor ingen af medlemsstaternes retter vil være kompetent i henhold til hovedreglen i artikel 4. Det er følgelig ikke logisk, at en dommer, efter ex officio at have anvendt forordningen med henblik på at løse en værnetingskonflikt, kan fralægge sig sin kompetence til fordel for et tredjeland alene på baggrund af artikel 4 uden indledningsvis at skulle undersøge sin subsidiære kompetence i henhold til artikel 10. Det ville derimod være mere kohærent, hvis retterne var forpligtede til at undersøge, herunder ex officio, alle kompetenceregler, når ingen anden medlemsstat er kompetent. Der ville således ikke skulle sondres mellem, hvorvidt dommernes forpligtelse til ex officio at prøve deres egen kompetence udledes af artikel 4 eller af artikel 10.

- 11 Bestemmelsen i artikel 10, der i forordningen angives som subsidiær, indebærer imidlertid en fravigelse fra princippet om, at den judicielle og lovgivningsmæssige kompetence er del af samme enhed, der er underliggende for forordningen, hvis 23. betragtning fremhæver nødvendigheden af »at sikre korrekt retspleje i Unionen og sikre en reel tilknytning mellem arven og den medlemsstat, hvori kompetencen udøves«, eftersom hvis en ret i den medlemsstat, hvori den afdøde ikke havde sædvanligt opholdssted, i medfør af artikel 10 finder at have kompetence, må denne ret ikke desto mindre anvende den lovgivning, der gælder i den medlemsstat, hvor afdøde havde sædvanligt opholdssted, medmindre det fremgår af alle sagens omstændigheder, at den afdøde på dødstidspunktet havde en klart tættere tilknytning til en anden medlemsstat (forordningens artikel 21) eller udtrykkeligt havde valgt loven i en anden medlemsstat (artikel 22). Det kan derfor vanskeligt antages, at det skal pålægges dommere at påse overholdelsen af en kompetenceregulering, der kvalificeres som subsidiær, og som fraviger de principper, der danner grundlaget for forordningen, når parterne ikke har påberåbt sig denne regel. Dertil kommer, at selv om forordningens artikel 15 udtrykkeligt angiver forpligtelsen for en dommer, som ikke har kompetence, til af egen drift at erklære sig inkompetent, findes der ikke en tilsvarende bestemmelse i tilfælde, hvor en dommer har kompetence. Der er intet [org. s. 5] i forordningen, der tilsiger, at en dommer i en medlemsstat, der forelægges en sag på baggrund af artikel 4, ex officio skal tage stilling til, om dennes kompetence følger af en anden bestemmelse, herunder artikel 10, der alene fastsætter en subsidiær kompetence. Denne asymmetri skyldes, at formålet med bestemmelsen i artikel 15 er at lette anerkendelse og gennemførelse af afgørelser truffet af en ret, der har anset sig for kompetent, og at undgå, at det efterfølgende kan gøres gældende i en anden medlemsstat, at denne ret faktisk ikke havde kompetence. I forordningens forstand udgør arvereglerne fakultative bestemmelser, idet denne lovgivning gør det muligt

for parterne at afgøre spørgsmålet om kompetence ved at træffe aftale om værneting (artikel 5) og gør det muligt for en ret at erklære sig kompetent alene på baggrund af fremmøde (artikel 9). Det ville følgelig ikke være logisk, at en dommer var pålagt at tage stilling til en subsidiær kompetenceregulering, som parterne ikke har haft til hensigt at påberåbe sig.

- 12 Der består en rimelig tvivl om besvarelsen af dette spørgsmål, der er afgørende for løsningen af den tvist, som Cour de cassation (kassationsdomstol) skal tage stilling til.
- 13 Følgelig forelægges Den Europæiske Unions Domstol en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, og sagen udsættes, indtil denne har truffet afgørelse.

PÅ GRUNDLAG AF DISSE PRÆMISSER:

Forelægges den Europæiske Unions Domstol følgende spørgsmål til præjudiciel afgørelse:

»Skal bestemmelsen i artikel 10, stk. 1, litra a), i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 650/2012 af 4. juli 2012 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser vedrørende arv, og om accept og fuldbyrdelse af officielt bekræftede dokumenter vedrørende arv og om indførelse af et europæisk arvebevis fortolkes således, at såfremt en afdød på dødstidspunktet ikke havde sædvanligt opholdssted i en medlemsstat, skal retten i en medlemsstat, hvor den afdøde ikke havde sædvanligt opholdssted, ex officio påse, at den har subsidiær kompetence i medfør af denne forordning, hvis den fastslår, at den afdøde var statsborger i denne medlemsstat og ejede aktiver heri?«

[Udelades] [**org. s 6**]

[Udelades]

[Udelades] [processuelle overvejelser] [**org. s. 7**]

[Udelades]

Anbringende fremført af [udelades] SA og ZA.

[Udelades]

[**Org. s. 8**]

[Udelades]

[Udelades] [**org. s. 9**] [udelades]

[Udelades]

[Udelades] [org. s. 10] [udelades]

[Udelades]

[Udelades] [org. s. 11]

[Udelades]

[Udelades] [org. s. 12] [udelades]

[Udelades]

[Udelades] [org. s. 13] [Udelades]

[Udelades]

[gengivelse af den i det væsentlige faktuelle begrundelse for den anfægtede appellerede dom, i henhold til hvilken cour d'appel (appeldomstolen) ikke fandt det godt gjort, at XA havde besluttet sig for at flytte sit sædvanlige opholdssted til Frankrig, og fandt at de franske retter dermed ikke havde kompetence til at træffe afgørelse vedrørende hele arven efter XA og vedrørende anmodningen om udpegelse af en bobestyrer]

[Udelades]

[Udelades] [org. s. 14] [udelades]

[Udelades]

[indholdet af anbringendets tre første led, der forkastes i forelæggelsesafgørelsens punkt 4]

[Udelades]

[indholdet af anbringendets fjerde led, der er gengivet i anførselstegn i forelæggelsesafgørelsens punkt 5 under overskriften »anbringendets indhold«]